

VODIČ ZA
OBJAVLJIVANJE
RADOVA U
EUROPSKOM
ISTRAŽIVAČKOM
PROSTORU
otvoreni pristup

KRATKI PREGLED

Zbog dinamičnosti znanstvene komunikacije znanstvenici se trebaju neprestano informirati i osvježivati kako bi bili sigurni da su svoje radove objavili u prikladnim publikacijama. Provjerite koji su najnoviji trendovi u znanstvenom objavljivanju u kontekstu otvorene znanosti u EIP-u.

Ivana Kunda i Dejana Golenko

Sveučilište u Rijeci
University of Rijeka

Naslov Vodič za objavljivanje radova u europskom istraživačkom prostoru: otvoreni pristup

Autorice Ivana Kunda i Dejana Golenko

Urednica Ivana Kunda

Izdavač Pravni fakultet u Rijeci

Za izdavača Vesna Crnić-Grotić

Godina izdanja 2023.

ISBN 978-953-8034-50-3

**Europska
komisija**

**Europski
dokumentacijski centar**
EDC Pravni fakultet Rijeka

© 2023. **Autorice zajedno.** Sva prava pridržana. Umnožavanje je dopušteno samo u cjelini i za nekomercijalne svrhe pod uvjetom navođenja izvora. Ovaj Vodič dostupan je za preuzimanje na www.pravri.uniri.hr.

Sadržaj

1. Ukratko o otvorenom pristupu znanstvenim informacijama	4
1.1. Politika otvorenog pristupa u Europskoj uniji	4
1.2. Politika otvorenog pristupa na UNIRI i PRAVRI	5
1.3. Način i vrste ostvarivanja otvorenoga pristupa: zeleni – zlatni – dijamantni: što to znači? ...	6
1.4. Hrvatski primjeri zelenog pristupa – CROSB i CroRIS.....	10
2. Uloga hrvatskih digitalnih i akademskih arhiva i repozitorija u kontekstu otvorenog pristupa	17
2.1. Dabar i Repozitorij Pravri.....	17
2.2. Što je samoarhiviranje radova u repozitorije?	18
2.3. Koji radovi se pohranjuju u repozitorij?	19
2.4. Koje inačice radova se pohranjuju u repozitorij?	19
2.5. Što su CC licencije i koju odabrati?	24
3. Koliko je znanstvenicima poželjna i ostvariva objava rada u „dijamantnom“ časopisu?	26
Literatura.....	30

1. Ukratko o otvorenom pristupu znanstvenim informacijama

Ideja otvorenog pristupa seže daleko u prošlost. Znanstvenicima je uvijek bilo važno doći do provjerene i kvalitetne informacije, a časopis se pokazao kao prikladan medij za to. Također, znanstvenici nisu očekivali izravnu zaradu od objavljivanja članaka (Hebrang Grgić, 2016). No, situacija se s vremenom promijenila, razvoj znanosti, sve veći broj znanstvenika i časopisa te komercijalizacija izdavaštva rezultirali su povećanjem cijena časopisa, a time i onemogućavanjem pristupa znanstvenim informacijama (Hebrang Grgić, 2016; David, 2008). Na to se nadovezao Internet svojim golemim potencijalom funkcionalnog medija za prijenos informacija.

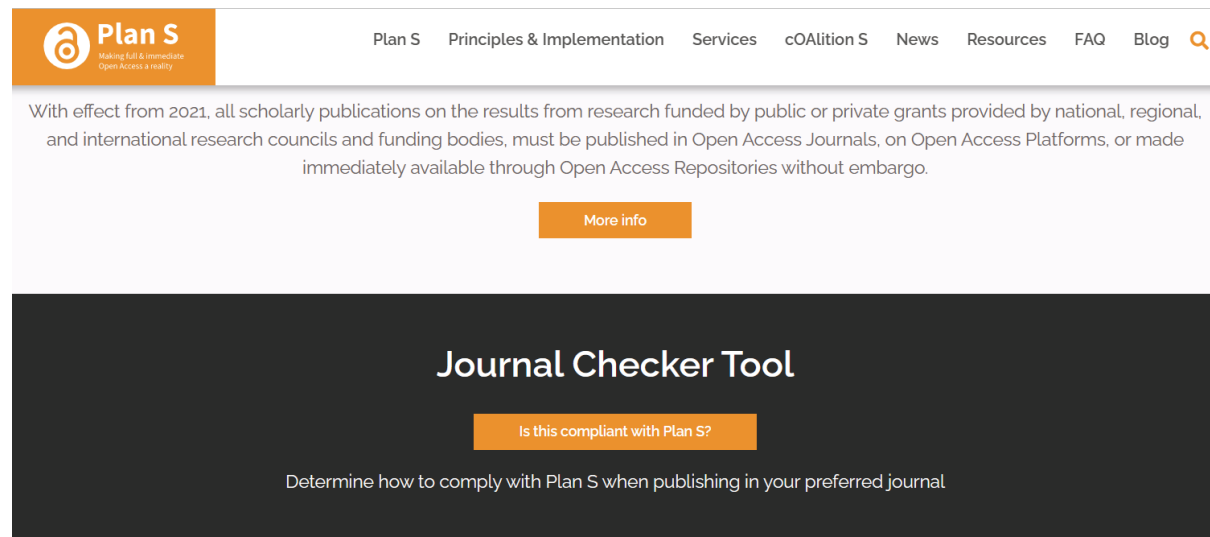
1.1. Politika otvorenog pristupa u Europskoj uniji

Pojam „otvoreni pristup“ (engl. *open access*, ili kraće, OA) pojavljuje se 2000-ih godina. Zbog nagloga razvoja IKT-a znanstvenici i informacijski stručnjaci su se ponadali da će elektroničko izdavaštvo i mrežno objavljivanje olakšati bržu i besplatnu diseminaciju kvalitetnih znanstvenih informacija. Pokreće se niz časopisa i arhiva, a rastu i inicijative usmjerene znanstvenicima radi ostvarivanja besplatnog pristupa znanstvenim informacijama na internetu. Jedna od najpoznatijih inicijativa za otvorene arhive je *Open Archives Initiative* (OAI) iz 1999. godine koja je proizašla iz nastojanja unaprjeđivanja pristupa elektroničkim arhivima. Godina 2002. vrlo je važna za otvoreni pristup, jer je pokrenuta Budimpeštanska inicijativa za otvoreni pristup (*Budapest Open Access Initiative*, BOAI). To je temeljna inicijativa za definiranje i promociju otvorenog pristupa kao novoga modela znanstvenih informacija (Hebrang Grgić, 2016). Budimpeštanska deklaracija iz 2002. godine, koja artikulira ciljeve te inicijative, do danas je prikupila više tisuća potpisa pojedinaca i organizacija iz akademske zajednice i njoj srodnih sektora, što pokazuju podatci na stranicama te inicijative. (<https://www.budapestopenaccessinitiative.org/>) Nju je 2003. slijedila Berlinska deklaracija, punog naziva *Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities*, donesena radi promocije slobodnog pristupa i korištenja znanstvenih rezultata (<https://openaccess.mpg.de/Berlin-Declaration>).

U kontekstu otvorenog pristupa znanstvenim informacijama Europska unija je također zauzela vrlo jasan stav u pogledu poštovanja načela otvorenog pristupa kada su u pitanju istraživanja financiranja njezinim sredstvima. U sklopu pravila za provođenje projekata iz programa Horizon2020, Europska komisija ističe dvije važne kategorije projektnih informacija koje moraju biti u otvorenom pristupu: 1) recenzirane znanstvene publikacije (npr. znanstvene članke objavljene u znanstvenim časopisima, knjige ili poglavlja u knjigama) te 2) istraživačke podatke (npr. podatke na kojima se temelje objavljeni radovi, selektirane podatke ili sirove podatke) ([European Commission – Open Access](#), 2020). Naglasak je, uz publikacije, stavljen i na istraživačke podatke jer oni upotpunjuju izvještavanje o rezultatima znanstvenih istraživanja u časopisima ili djeluju samostalno unutar istraživačkog okoliša putem cjelovitih i strukturiranih setova istraživačkih podataka (Vrkić, Hebrang Grgić, Stojanovski i Baždarić, 2020), a smatra se da njihova široka dostupnost ima i dalekosežne posljedice po gospodarstvo ([Research Data Alliance Europe, The Data Harvest: How sharing research data can yield knowledge, jobs and growth](#), 2014). Široki pristup znanstvenim publikacijama i podacima dio je Strategije Europe 2020 – za pametnu, održivu i uključujuću ekonomiju uz nastojanje da kroz znanstveni dijalog i nadogradnju na postojeća znanja omogući spoznaje i inovacije u službi rasta i razvoja. Time bi se trebali postići ne samo bolji rezultati istraživanja i izbjegavanje njihova dupliciranja, već i bolja kolaborativnost i brža primjena na tržištu te povećana transparentnost znanosti u društvu općenito.

Iz Europe je potekao i [Plan S](#) – inicijativa za nakladništvo otvorenog pristupa koja je pokrenuta 2018. godine. Plan S podupire cOAlition S, koji čini konzorcij znanstvenih ustanova i organizacija koje financiraju istraživački rad, uključujući Europsku komisiju i Europsko istraživačko vijeće. Prema Planu

S, počevši od 2021. godine, znanstvene publikacije koje su rezultat financiranja iz javnih izvora moraju biti objavljene u časopisima ili na platformama otvorenog pristupa. Ova inicijativa podržava posebno Directory of Open Access Journals (DOAJ) i Directory of Open Access Books (DOAB), a na svojoj mrežnoj stranici (<https://www.coalition-s.org/>, pri dnu) nudi i mogućnost provjere je li pojedini časopis usklađen s načelima otvorenog pristupa koja čine Plan S.

Slika 1. Alat za provjeru usklađenosti časopisa s Planom S

1.2. Politika otvorenog pristupa na UNIRI i PRAVRI

Hrvatska deklaracija o otvorenom pristupu iz 2012. godine definirala je otvoreni pristup kao „slobodan, besplatan i neometan pristup digitalnim znanstvenim informacijama koji omogućava čitanje, pohranjivanje, distribuciju, pretraživanje, dohvaćanje, indeksiranje i/ ili drugo zakonito korištenje“. Nastavno na donesene inicijative i Sveučilište u Rijeci daje potporu otvorenoj znanosti kroz Deklaraciju Sveučilišta u Rijeci „Europska otvorena znanost“ iz siječnja 2019. godine i Strategiju Sveučilišta u Rijeci 2021.-2025. U Strategiji se znakovito navode motivi pristajanja uz načela otvorene znanosti: „Otvorena znanost i otvoreni pristup znanosti nužan su preduvjet na zaslugama utemeljenog istraživanja i razvoja te potiču okruženje pravične kompeticije i puno uvažavanje kolektivne inovativnosti i kreativnosti.“ Godine 2022. Sveučilište je objavilo i Upute za provedbu Politike otvorene znanosti Sveučilišta u Rijeci s detaljnim pojašnjenjima o načinima pohrane znanstvenih radova i istraživačkih podataka koji su proizvod znanstvenih aktivnosti financiranih javnim sredstvima. Ono pruža potporu svojim znanstvenicima za objavu znanstvenih radova, posebice kroz tehničke i operativne vezane za arhiviranje i samoarhiviranje u institucijskim repozitorijima u sklopu Dabra – nacionalnog servisa koji omogućava digitalno akademsko arhiviranje i repozitorije.

U smjeru otvorene znanosti nedvosmisleno se izjašnjava i Pravni fakultet u Rijeci, čije je Fakultetsko vijeće još u veljači 2018. godine u „Zaključcima o znanstvenoj produkciji“ podcrtalo nužnost održavanja dobrih praksi otvorenog pristupa i dodatnog unaprjeđenja kulture koja mu pogoduje, posebice u vlastitim izdanjima. Navedeni Zaključci odgovor su na više domaćih i međunarodnih okolnosti uoči njihova usvajanja: promjenu u vrednovanju radova na nacionalnoj razini, rastuću ponudu „predatorskog“ objavljivanja, najave strogih zahtjeva otvorenog pristupa kod financiranja znanstvenih projekata, uvedene kvalitativne i kvantitativne kriterije u sklopu vanjskih vrednovanja Fakulteta i promjene u načinu njegovog proračunskog financiranja. Ono što se također naglašava u ovim zaključcima je i otpornost Fakulteta prema „predatorskim“ nakladničkim praksama, a koje jesu

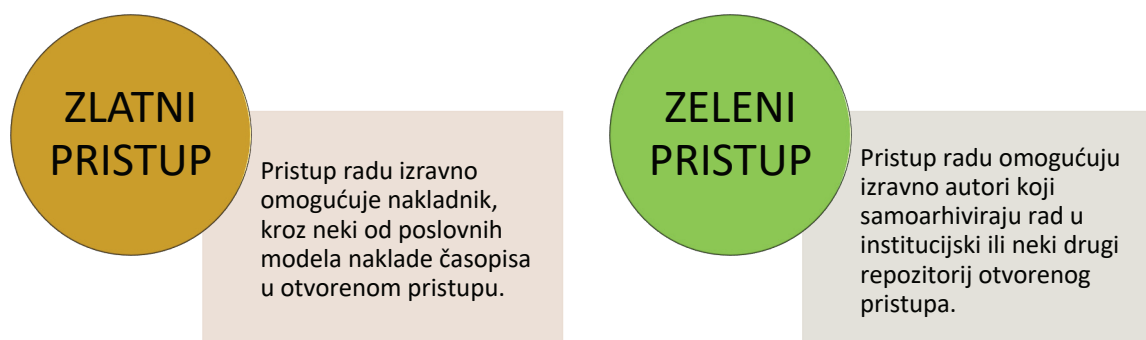
povezane s otvorenim pristupom. Treba jasno naglasiti da otvoreni pristup ne znači „plati i objavi“ po načelu koje promoviraju „predatorski“ nakladnici kao što ne znači ni snižavanje kriterija ili kvalitete, već otvara znanstvene rezultate odmah i na koristim svih jer je znanstveni rad na Fakultetu u pravilu financiran javnim sredstvima.

Nadalje, u [Strategiji razvoja Pravnog fakulteta u Rijeci 2021.-2025.](#) jednim od strateških ciljeva Fakultet je imenovao „Povećanje produkcije u otvorenom pristupu“ koje se mjeri udjelom radova u otvorenom pristupu cjelokupnom broju radova, knjiga, poglavlja u knjigama i radova u časopisima. Prema podacima za 2021. godinu, čak 75 % članaka u časopisima, čiji su autori zaposleni na Fakultetu, bilo je u otvorenom pristupu, dok je godinu dana ranije to bilo 70 %. U Strategiji razvoja se dodatno pojašnjava: „Tradicionalno njegujemo otvoreni pristup znanosti, što se posebno iskazuje u vidu visoke zastupljenosti radova naših znanstvenika u otvorenom pristupu kao i u politici objavljivanja časopisa čiji je nakladnik Fakultet. ... Naime, [Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci](#), časopis u nakladi Fakulteta, vodi se politikom otvorenog pristupa i uvršten je u nacionalnu bazu časopisa cjelovitog teksta Hrčak. Osim toga, udio radova čiji su autori djelatnici Fakulteta objavljenih u otvorenom pristupu vrlo je visok, što je dijelom posljedica sudjelovanja znanstvenika Fakulteta u javno-financiranim međunarodnim projektima i osviještenosti o politikama otvorene znanosti koje zastupa Europska unija“. Tome možemo pridodati i novi časopis Pravnog fakulteta u Rijeci pod nazivom [Sports Law, Policy & Diplomacy Journal](#) (SLPD Journal), kojim smo potvrdili trajno određenje u prilog otvorenoj znanosti.

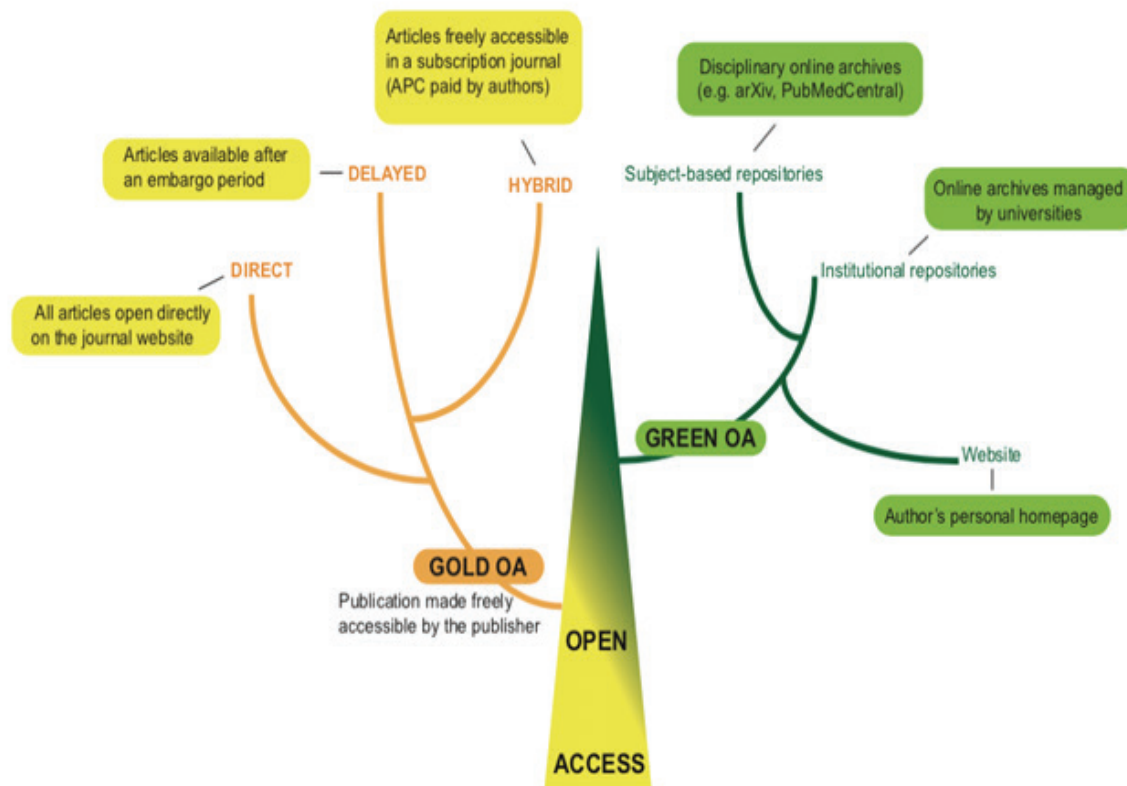
1.3. Način i vrste ostvarivanja otvorenoga pristupa: zeleni – zlatni – dijamantni: što to znači?

Otvoreni pristup znanstvenim informacijama može se u današnje vrijeme različito ostvarivati i prema tomu dijeliti u odnosu na vrstu publikacije (časopis, knjiga i dr.), korištenu tehnologiju (mrežna stranica, digitalni repozitorij i dr.), prava korištenja odnosno zakonitost platforme i/ili dostupnog primjerka odnosno inačice rada itd.

Otvoreni pristup može imati više aspekata, a najvažniji su uvjeti pod kojima čitatelj pristupa radu radi njegova čitanja i tko mu taj pristup izravno omogućuje, pa je u tom smislu najpoznatija podjela otvorenog pristupa radovima na „zlatni“ i „zeleni“ otvoreni pristup, kako je ovdje opisano:

Oznake boja odnosno materijala, uključujući „zlatni“ i „zeleni“ otvoreni pristup, kao i neke druge koje će kasnije biti spomenute (primjerice „dijamantni“, „platinasti“, „titanijski“, „bakreni“ ili „bijeli“), imaju moguće različita značenja stoga valja biti na oprezu i uvijek provjeriti što se podrazumijeva pod tim pojmovima u određenom kontekstu. Pojmove „zlatni“ i „zeleni“ otvoreni pristup ovdje razumijemo s obzirom na to tko je omogućio čitanje rada te uz koja ograničenja. S obzirom na pojavnost u praksi i zlatni i zeleni pristup imaju svoje podvrste kako je zorno prikazano na donjoj slici.

Slika 2. Prikaz razlikovanja zlatnog i zelenog puta objave rada u otvorenom pristupu

Izvor: <https://www.mysciencework.com/omniscience/back-basics-open-access-oa>

Napomena uz sliku 2.

Iz slike je vidljivo da rad autora može biti dostupan svim zainteresiranim u otvorenom pristupu na dva osnovna načina. Prvi je publiciranjem rada u časopisu odnosno knjizi koja je u otvorenom pristupu, pri čemu može biti riječ o ovim podvrstama:

- 2.1. **izravni otvoreni pristup** znači da nakladnik čini rad dostupnim svima već trenutkom objave, i to bez naplaćivanja naknade za pristup i bez naplaćivanja naknade za trošak objave rada (engl. *article processing charges* – APC),
- 2.2. **odgođeni otvoreni pristup** znači da nakladnik čini rad dostupnim svima nakon proteka odgovornog roka od objave, i to bez naplaćivanja naknade za pristup i bez naplaćivanja naknade za trošak objave rada, dok je za vrijeme do isteka odgovornog roka dostupan čitatelju ako plaća naknadu za pristup,
- 2.3. **hibridni pristup** znači da nakladnik čini rad dostupnim svima već trenutkom objave, i to bez naplaćivanja naknade za pristup, ali uz uvjet da je autor ili druga osoba platila nakladniku naknadu za trošak objave rada.

Drugi način je samoarhiviranje rada koje može biti izvedeno na ove osnovne načine:

- 2.1. u **digitalnim arhivima pojedinih grana ili područja** (npr. PubMedCentral),
- 2.2. u **digitalnim arhivima ustanove** (institucijskim repozitorijima),
- 2.3. na **mrežnoj stranici autora**.

Dakako, postoje i druge mogućnosti i varijacije, no ovdje su radi lakšeg snalaženja navedeni samo osnovni oblici.

U praksi su mnogi komercijalni nakladnici pribjegli modelu 1.3. koji podrazumijeva plaćanje naknade za troškove objave rada (APC). Riječ je o iznosu koji nakladnici naplaćuju za objavu rada u otvorenom pristupu i oni to opravdavaju različitim uslugama koje autor na taj način ostvaruje (npr. provjera kvalitete i utjecaj objavljenog rada u znanstvenoj zajednici). Zagovornici ove varijante komercijalnog otvorenog pristupa smatrali su da će autori rado platiti za objavljivanje ako žele da su im članci besplatno dostupni ili će im troškove platiti ustanova u kojoj su zaposleni, odnosno koja financira njihovo istraživanje na drugi način (fondovi, zaklade i sl.). Međutim, s aspekta znanstvenika ili osobe odgovorne za znanstvenu produkciju na znanstvenim i znanstveno-obrazovnim ustanovama, jasno je da to može biti golemi problem.

Prebacivanje naplate troškova na autore otvara mnoga etička pitanja. Jedno od njih je pitanje vidljivosti radova autora u slabije razvijenim i siromašnijim zemljama – mogu li oni platiti troškove ili će njihovi potencijalno vrijedni radovi ostati neobjavljeni (ili neobjavljeni u čitanijim časopisima), jer visina troškova može se penjati i do nekoliko tisuća eura po članku (Hebrang Grgić, 2016). Otvara se, međutim, i temeljno pitanje s obzirom na iznimno velike iznose zarade koje danas ostvaruju komercijalni nakladnici – postoji li uopće opravdanje za to da znanost bude na ovaj način komercijalizirana i da se zbog zarade nakladnika pojedinim skupinama uskraćuje pristup znanju? Nakladnik uvjetuje objavu rada plaćanjem visokih troškova i tako eliminira iz utrke neke radove, koji nemaju popratno financiranje, ali su možda jednake ili više kakvoće od onih koji će biti objavljeni. To je suprotno cilju znanstvene djelatnosti koji se odnosi na dobrobit cijele zajednice, a posebno je neprihvatljivo ako se uzme u obzir da je glavnina sredstava za znanstveno istraživanje javnog karaktera, kao što je to slučaj primjerice na Pravnom fakultetu u Rijeci (osim sredstava koja za tu svrhu isplaćuje resorno ministarstvo, riječ je o sredstvima koje kroz projekte ili slično Fakultet priskrbljuje od domaćih ili inozemnih javnih fondova, zaklada i dr.). Jednako je tako to u suprotnosti s objektivnim svrhama znanstvenog istraživanja jer primorava znanstvenike na potragu za sredstvima što ih može dovesti i u položaj u kojem ne mogu potpuno uživati blagodati akademskih sloboda istražujući na korist čitave društvene zajednice.

Kao odgovor na poslovni model koji uključuje plaćanje troškova objave, neki časopisi u otvorenom pristupu, posebice manjih akademskih izdavača, ne naplaćuju autorima objavu rada zbog toga što se

financiraju javnim sredstvima (npr. kroz natječaje iz državnih proračuna) (Vrkić, Hebrang Grgić, Stojanovski, Baždarić, 2020). Takvi se časopisi temelje na konceptu „dijamantnog“ ili „platinastog“ (ili engl. „non-APC“) otvorenog pristupa i u gornjem prikazu pripadaju pod granu 1.1., pa su zapravo i podvrsta „zlatnog“ otvorenog pristupa u ovom prikazu. Oba časopisa kojih je nakladnik Pravni fakultet u Rijeci pripadaju kategoriji „dijamantnih“ ili „platinastih“ časopisa.

Sports Law, Policy & Diplomacy Journal

About - Impressum Current Archives Announcements

About the Journal

Sports Law, Policy & Diplomacy Journal (SLPD Journal) is aimed at researchers and practitioners and is dedicated to publishing articles that contribute to theoretical, methodological, and empirical knowledge in the complex field of law, public policy, and diplomacy in the sports system, as well as in other areas of social science focused on sports. Articles may be based on both quantitative and qualitative analyses; they may synthesise previous research; and they may discuss open questions in specific areas of the social sciences. The journal welcomes contributions that focus on different levels of analysis (from individual cases to small or large samples) and contexts (international, supranational, regional, and national levels; in the fields of law, political science, and diplomacy in sport). Each issue may also include an extensive section of book and projects reviews or events (conferences, seminars, summer/winter schools, etc.).

The Journal collaborates with the **Association for the Study of Sport and the European Union "Sport&EU"** and one number of the journal is dedicated to papers presented at the Sport&EU annual conferences.

The SLPD journal operates on the Diamond Open Access model, which means that there are no fees for authors, no fees to access the published papers, and authors retain copyright.

The journal is published twice a year (winter number: January/February and summer number: July/August/September).

Current Issue

Vol. 1 No. 1 (2023)

Sports Law, Policy & Diplomacy Journal (SLPDJ)
Sports law policy dipl. j.

ISSN (Online) 2975-6235
 UDC 3:796
 DOI <https://doi.org/10.30925/slpdj>

Email: slpd@pravni.uniri.hr
 Access: Open Access
 License: CC BY-NC

Published: 2023-02-16

Current Issue

ATOM 1.0
 P2P 2.0
 P2P 1.0

Information

For Readers
 For Authors
 For Librarians

[Make a Submission](#)

Slika 3. Primjer hrvatskoga „dijamantnog“ časopisa Sports Law, Policy & Diplomacy Journal (SLPDJ) nakladnika Pravnog fakulteta u Rijeci

Prema modelu „dijamantnog“ ili „platinastog“ pristupa, rad je dostupan bez plaćanja naknade za pristup, ali je i objavljivanje omogućeno bez plaćanja naknade za troškove objavljivanja (Vrkić, Hebrang Grgić, Stojanovski, Baždarić, 2020). Takav otvoreni pristup i smjer nakladništva pridonosi očuvanju nepristrane znanosti (Barić *et al.*, 2017, 3). Navedeno olakšava i inače složenu ulogu znanstvenika u znanstvenoj komunikaciji – kao autori mogu imati interese jedne vrste, a kao korisnici znanstvenih informacija posve drukčije (Hebrang Grgić, 2016).

Slijedom navedenog, ovdje su istaknuti neki modeli pristupa znanstvenim radovima i označene razlike među njima prema trima ključnim kriterijima:

	NAPLATA NAKNADE ZA PRISTUP (PRETPLATA)	NAPLATA NAKNADE ZA TROŠKOVE OBJAVLJIVANJA
„Dijamantni“ ili „platinasti“ pristup	✗	✗
Hibridni pristup	✗	✓
Zatvoreni pristup	✓	✓

Tablica 1. Sličnosti i razlike odabranih modela pristupa radovima prema dvama kriterijima

2.4. Hrvatski primjeri zelenog pristupa – CROSB I CroRIS

S obzirom na opisanu situaciju, posebice visoke naknade koje za troškove objava rada naplaćuju komercijalni nakladnici, jedan od najboljih načina da male akademske zajednice postanu vidljivije u na svjetskom znanstvenom planu je primjena **arhiviranja, odnosno samoarhiviranja radova** u digitalno otvoreno dostupnim **institucijskim ili predmetnim** repozitorijima, što je prethodno označeno kao **zeleni put do otvorenoga pristupa** (Macan, 2017). Samoarhiviranjem rada autor pohranjuje cjeloviti tekst svoga djela u institucijski ili nacionalni odnosno opći ili tematski repozitorij koji je u otvorenom pristupu. Samoarhivirati se mogu različite inačice znanstvenih radova, ovisno o politici samoarhiviranja nakladnika i njihovim autorskopравnim odredbama. Autori svoj rad mogu podijeliti i na nekim drugim platformama kao što su društvene akademske mreže (npr. *Mendeley*, *Academia.edu*, *ResearchGate*, *SSRN*). Samoarhiviranje i dijeljenje rada od znanstvenika zahtijeva dodatan angažman te je potrebno na to obvezati znanstvenike na institucijskoj i nacionalnoj razini te unaprijediti informacijsku infrastrukturu (Macan, 2018, 76). Usprkos tim izazovima, ovaj model ima brojne koristi jer time rad postaje vidljiviji, pristupačniji, pretraživiji i korišteniji (Cerejo, 2013), a time i citiraniji (Vrkić, Hebrang Grgić, Stojanovski i Baždarić, 2020).

Primjer hrvatskoga digitalnog arhiva, koji omogućuje pohranu rada i pritom povećanje njegove vidljivosti na nacionalnoj, europskoj i svjetskoj razini je **Hrvatska znanstvena bibliografija (CROSB I)**.

Važnost baze CROSBİ danas

Danas CROSBİ obuhvaća podatke o više od pola milijuna radova hrvatskih znanstvenika, a od samih početaka temeljio se na, u to vrijeme, novim i naprednim konceptima:

- funkcionalnosti repozitorija u otvorenom pristupu (uz bibliografski zapis može se pohraniti i cjeloviti tekst rada),
- bibliografiju stvaraju sami znanstvenici/autori kao osiguravatelji informacija (autori sami unose podatke o svojim radovima i radove),
- podatak o radu unosi se samo jednom, a potom se može koristiti u različite svrhe (pobiranje podataka za potrebe drugih sustava, izradu CV-a, razmjenu podataka s drugim sustavima, izvoz podataka u različitim formatima za individualne, institucijske i druge potrebe i sl.),
- knjižničari/informacijski stručnjaci osiguravaju obrasce, standarde i stalni nadzor nad bibliografskim podacima,
- Ministarstvo, financijeri znanstvenih istraživanja, stvaratelji znanstvenih politika, različita povjerenstva, agencije, zaklade i druga tijela koriste CROSBİ kao alat za različite prosudbene analize, pri čemu su podatci javni i svima dostupni,
- omogućen je uvid u dijelove znanstvene publicistike koji se smatraju najvažnijima prema važećim kriterijima vrednovanja znanstveno-istraživačkog outputa (CROSBİ, 2019).

Baza CROSBİ u Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (NN, br. 28/17., 72/19., 21/21., 111/22., 119/22.)

U Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja, u članku 2. navodi se da „radovi pristupnika moraju biti uneseni u bazu CROSBİ“. Dakle, nužno je da svaki hrvatski znanstvenik sve svoje radove unese u bazu CROSBİ te da svoj profil redovito ažurira i revidira. Time se osigurava, na pojedinačnoj razini – ključna pretpostavka vezana uz zapošljavanje na znanstveno-nastavna radna mjesta, a na općoj – uključenost svih područja znanosti, svih ustanova u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, svih vrsta publikacija i radova koji proizlaze iz istraživačkih aktivnosti.

The screenshot shows the CROSBİ website interface. At the top, there is a navigation bar with links for 'O CROSBİ-ju', 'Česta pitanja', 'Kontakt', 'Statistika', 'English', and 'Moj CROSBİ'. The main header reads 'Hrvatska znanstvena bibliografija'. Below this is a search bar with the placeholder 'Prezime, Ime' and a 'Pretraži' button. There are also filter options for 'autor/urednik', 'ustanova', 'naslov/sažetak/ključne riječi', and 'uključujući mentorstva'. A 'Napredna pretraga' link is also present. Below the search bar, there are three large statistics boxes: 'UNOS NOVOG RADA' with 192204 'Radovi u časopisima', 'ISPRAVAK RADA' with 97966 'Ocjenski radovi', and '93344' 'Radovi u zbornicima skupova'. At the bottom, there are three sections: 'PREGLED' with links for 'znanstveniku', 'ustanovi', 'projektu', 'znanstvenom području', and 'vrsti rada'; 'ZADNJE DODANO' with a list of recent publications; and 'STATISTIKA' with a line graph showing trends for 'Radovi u časopisima', 'Autorske knjige', and 'Radovi u zbornicima skupova'.

Slika 4. Primjer unosa rada u CROSBİ

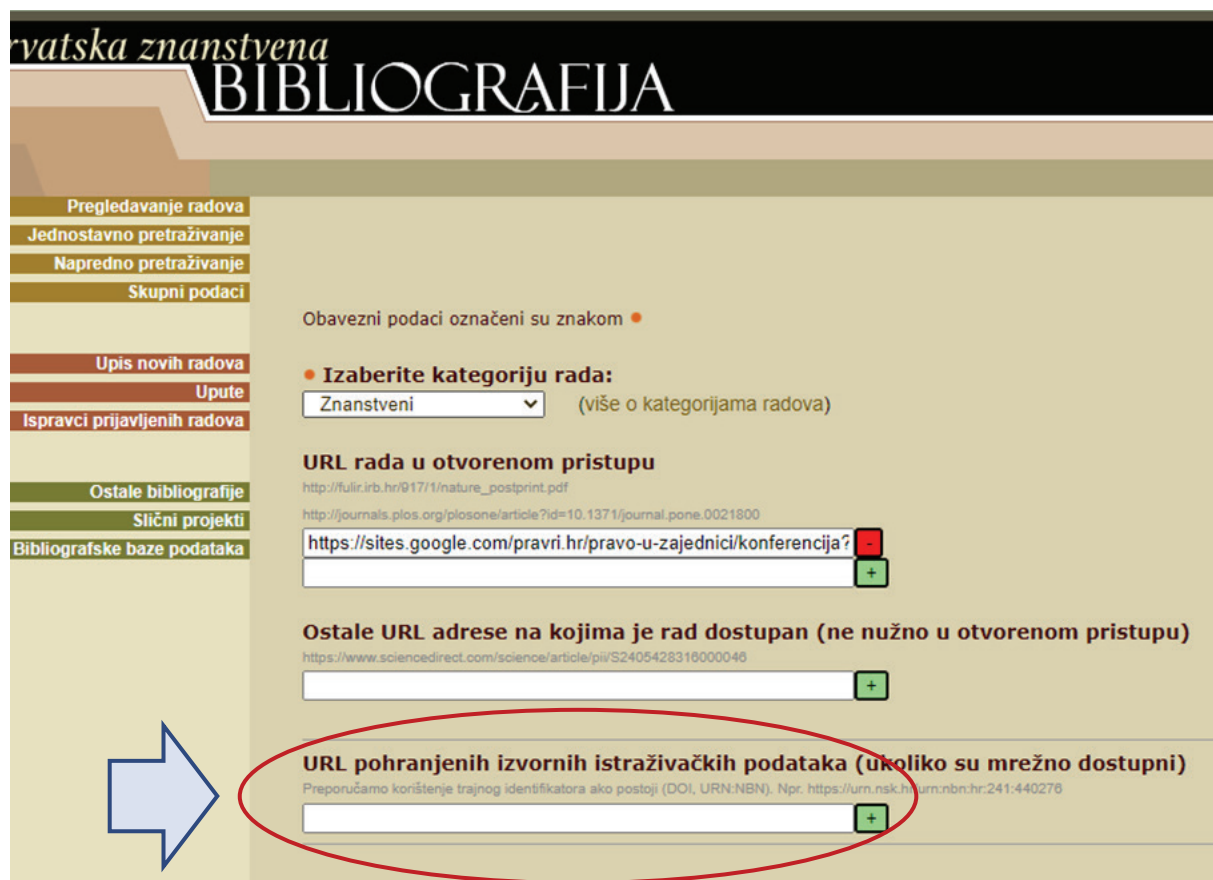
Slika 5. Primjer unosa rada u CROSBİ

Napomena uz slike 4. i 5.

Na slikama je prikazan način unosa novoga rada u bazu CROSBİ. Radove mogu unositi svi zaposlenici i studenti hrvatskih znanstvenih i visokoškolskih ustanova koji imaju profil unutar AAI@Edu.hr sustava, kao i znanstvenici koji su registrirani u Upisniku znanstvenika Ministarstva znanosti i obrazovanja. Prije samog unosa provjerite je li rad već unesen u CROSBİ kako ne bi došlo do dvostrukoga upisa rada, jer je osnovna ideja da se rad upisuje u bazu samo jednom, neovisno o broju autora. CROSBİ trenutno ima dva sučelja, jedno za pregledavanje, a drugo za unos rada. Da biste upisali rad na glavnom izborniku, kliknete na „Unos novog rada“, koja će vas voditi na staro sučelje baze CROSBİ gdje upisujete potrebne podatke ovisno o vrsti rada. Pripazite na to da ispravno označite kategoriju rada (znanstveni, stručni, ostalo), upišete URL rada, ako je dostupan u otvorenom pristupu, kao i DOI broj (ako ga rad ima) te da označite vrstu rada (članak, pregledni, prethodno priopćenje itd.) i odaberite vrstu recenzije (međunarodna, domaća itd.).

Polazeći od stajališta da je svaka informacija vrijedna ostvaren je široki koncept bibliografije koji osim radova u časopisima i knjiga uključuje poglavlja u knjigama, udžbenike i skripte, postere i predavanja sa skupova, sve vrste ocjenskih radova (završne, diplomske radove i doktorske disertacije), patente, tehnička izvješća, enciklopedijske natuknice, radove koji populariziraju znanost, softvere, elaborate, ekspertize, grafičke i arhitektonske dizajne i dr., uključujući različite medije (tekst, audio, video, animacija, multimedija) i različite nosače informacija (tisak, online i dr.) (Crosbi, 2019).

S obzirom na važnost pohrane i kvalitetnog upravljanja istraživačkim podacima (tj. prikupljenih, zabilježenih ili generiranih podataka u svrhu analize kako bi se došlo do novih, originalnih rezultata istraživanja), CROSBİ je posljednjih godina dodao rubriku za unos URL poveznice na istraživačke podatke (Celjak *et al.*, *Istraživački podaci – što s njima?*, 2020). Time je omogućeno povezivanje znanstvenih radova s pripadajućim istraživačkim podacima u Hrvatskoj znanstvenoj bibliografiji – CROSBİ.

Slika 6. Primjer uređivanja zapisa dodavanjem poveznice na istraživačke podatke u za to predviđeno polje "URL pohranjenih izvornih istraživačkih podataka".

Kako bi se znanstvenicima olakšao unos podataka o radovima, omogućeno je preuzimanje podataka iz različitih izvora (npr. *Hrčak*, *Web of Science Core Collection*, *CrossRef*), a dodatni izvori podataka kontinuirano se dodaju. Time se dio predviđenih podataka automatski popunjava u obliku za unos, a potrebno je samo provjeriti točnost i popuniti podatke koji nisu preuzeti. Slijedi primjer unosa u CROSBİ rada koji je već sadržan u bazi Hrčak.

Slika 7. Primjer preuzimanja rada u CROSBİ iz vanjskog izvora – članak u časopisu – 1. korak

PORTAL HRVATSKIH ZNANSTVENIH I STRUČNIH ČASOPISA

Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 40 No. 1, 2019.

Izvorni znanstveni članak
<https://doi.org/10.30925/zpfsr.40.1.2>

IZAZOVI PRUŽANJA USLUGA NA DIGITALNOM TRŽIŠTU EU-A – USLUGE INFORMACIJSKOG DRUŠTVA I „POZADINSKE“ USLUGE

Nada Bodiroga Vukobrat ; Sveučilište u Rijeci, Pravni fakultet, Rijeka, Hrvatska
Adrijana Martinović ; Sveučilište u Rijeci, Pravni fakultet, Rijeka, Hrvatska

Puni tekst: [hrvatski, pdf \(284 KB\)](#) str. 37-55 preuzimanja: 0* citiraj

Sažetak
 Pružanje usluga putem internetskih platformi u ekonomiji suradnje realnost je digitalnog tržišta. Razvijaju se novi poslovni modeli, koji dovode u pitanje postojeće zakonodavstvo namijenjeno prvenstveno „tradicionalnom“ ili „analognom“ pružanju usluga te izazivaju čitav niz prijevora u praksi u različitim pravnim područjima, od radnog prava do prava tržišnog natjecanja. Ovaj poslovni model temelji se na triangularnom odnosu između internetske platforme, pružatelja i primatelja usluge. Iako internetska platforma pruža specifičan oblik digitalne usluge koja odgovara definiciji „usluge informacijskog društva“ u skladu s relevantnim sekundarnim pravom Unije, u sudskoj praksi Suda EU-a ta je usluga podređena pravnom režimu primjenjivom na „pozadinsku“ (materijalnu) uslugu koju pružatelj usluge pruža primatelju usluge, ako platforma ima „odlučujući utjecaj“ na pružanje usluge te ako bez pozadinske usluge ne bi bilo ni digitalne usluge. U radu će se kritički analizirati postojeći pravni okvir i recentna sudska praksa Suda EU-a te iznijeti prijedlozi mogućih alternativnih rješenja koja ne koče inovacije i razvoj digitalnih tehnologija i usluga.

Ključne riječi
 Internetske platforme, siročić pružanja usluga; jedinstveno digitalno tržište; usluge informacijskog društva; „pozadinska“ usluga

Hrčak ID: 219296

URI
<https://hrcak.srce.hr/219296>

[engleski] [njemački] [talijanski]

Slika 8. Primjer preuzimanja rada u CROSBI iz vanjskog izvora – članak u časopisu – 2. korak

Upis novih radova

Žna napomena!!!
ikon unosa, rad će biti vidljiv na novom sučelju u roku od 30 minuta.

edvidjeli smo da se svaki rad u bazu podataka Bibliografije unosi **samo jednom** te da se poveže uz brojeve projekata kojima rad pripada. Prije unosa novog osom podataka putem sljedećeg obrasca prihvaćate **“Uvjete korištenja”**. Svi uneseni podaci postati će javno dostupni sukladno CC BY-NC-SA licenci.

Hrčak ▼ 219296 Preuzmi

[Povratak na ručni unos](#)

kovne UPUTE za preuzimanje (import) podataka iz drugih izvora

še o unosu različitih vrsta >>

Slika 9. Primjer preuzimanja rada u CROSBI iz vanjskog izvora – članak u časopisu – 3. korak

Administracija Rad u časopisu

Obavezni podaci označeni su znakom *

Izaberite kategoriju rada:
 (više o kategorijama radova) ←

URL rada u otvorenom pristupu
 http://full:irb.hr/917/1/nature_postprint.pdf
 http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0021800

Ostale URL adrese na kojima je rad dostupan (ne nužno cjeloviti tekst)
 https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2405428316000048

DOI rada: (10.1103/PhysRevA.42.891)

Odaberite vrstu rada:
 Odaberite vrstu rada (više o vrstama radova u časopisu)
 ili upišite u kućicu ako vrsta rada nije na izborniku

• **Odaberite vrstu recenzije:**

• **Autori:** (Mirković, Damir ; Mornar, Zlatko ; Brodić, Boro)

Je li netko od koautora na radu potpisan adresom inozemne ustanove

Ime kolaboracije: CMS Collaboration

• **Naslov rada na izvornom jeziku (na kojem je rad napisan):** (Ladungsfluktuationen im Plasma)

• **Naslov rada na engleskom jeziku:** (Charge fluctuations in plasma)

Slika 10. Primjer preuzimanja rada u CROSBİ iz vanjskog izvora – članak u časopisu – 4. korak

Napomena uz slike 6.- 10.

Na gornjim slikama možete vidjeti primjer unosa podataka o radu koji je u CROSBİ preuzet s Hrčka, korak-po-korak. Dakle, kako ne biste morali upisivati sve podatke o radu, a koji je objavljen u časopisu koji je zastupljen u bazi Hrčak, dostatno je da pri upisu novoga rada kliknete „Preuzimanje iz vanjskog izvora“ i upišete ID broj članka koji se dodjeljuje svakom radu u Hrčku. Upisom ID broja rada klikom na ikonu „Preuzmi“ bit će automatski povučeni svi podatci o radu u formi za unos, koji su dostupni u Hrčku.

Pravo na zaštitu osobnih podataka kao temeljno pravo i odgovornost za štetu zbog njegove povrede

Bukovac Puvača, Maja; Demark, Armando
 Pravo na zaštitu osobnih podataka kao temeljno pravo i odgovornost za štetu zbog njegove povrede // *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, 40 (2019), 1; 287-315
 doi:10.30925/zpfsr.40.1.11 (recenziran, prethodno priopćenje, znanstveni)

Naslov
 Pravo na zaštitu osobnih podataka kao temeljno pravo i odgovornost za štetu zbog njegove povrede
 (The Right to the protection of personal data as a fundamental right and liability for damage due to its infringement)

Autori
 Bukovac Puvača, Maja; Demark, Armando

Izvor
 Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci (1330-349X) 40 (2019), 1; 287-315

Vrsta, podvrsta i kategorija rada
 Radovi u časopisima, prethodno priopćenje, znanstveni

Ključne riječi
 Zaštita osobnih podataka; temeljno pravo; pravo na privatnost; odgovornost za štetu; voditelj obrade; izvršitelj obrade; šteta
 (Protection of personal data; fundamental right; the right to privacy; liability for damage; controller; processor; damage)

Sažetak
 Pravo na zaštitu osobnih podataka priznato je kao temeljno pravo u članku 8. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Od kraja svibnja 2018. godine u svim se državama članicama izravno primjenjuje Opća uredba o zaštiti podataka, kojom je zaštita osobnih podataka potpuno europsizirana i ukinuti su do tada postojeli različiti sustavi njihove zaštite u nacionalnim pravnim sustavima. Uredba je izazvala veliki interes u javnosti, primarno zbog bitno pojačanih nadzornih ovlasti tijela za zaštitu osobnih podataka i visine upravnih novčanih kazni koje se za kršenje njenih odredbi mogu izricati. Uredba u članku 82. donosi i novo uređenje odgovornosti za takvim kršenjem prouzročenu štetu, od kojeg se također očekuje da potencijalne štetnike odvratiti od protupravne obrade osobnih podataka. Budući da je isključena primjena nacionalnih pravila o odgovornosti za štetu, došlo je do pomaka k nešto strožij odgovornosti (težem oslobođenju od odgovornosti), povećan je broj potencijalno odgovornih osoba, uz solidarnu odgovornost voditelja i izvršitelja obrade, a ostavljena je i mogućnost vrlo širokog tumačenja pojma oštećenika te je izričito priznato pravo na naknadu neimovinske štete (do tada priznato u rijetkim nacionalnim sustavima).

Izvorni jezik
 Hrvatski

Znanstvena područja
 Pravo

POVEZANOST RADA

Ustanove
 Pravni fakultet, Rijeka

Časopis indeksira:
 Web of Science Core Collection (WoSCC)
 Emerging Sources Citation Index (ESCI)

Uključenost u ostale bibliografske baze podataka:
 Sociological Abstracts
 Worldwide Political Science Abstracts
 HeinOnline Law Journal Library
 Index to Foreign Legal Periodicals (HeinOnline)
 Linguistic and Language Behavior Abstracts – CSA (Fulltext)
 Political Science Complete (EBSCO)
 Directory of Open Access Journals (DOAJ)

Altmetrijski pokazatelji

Slika 11. Primjer preuzimanja rada u CROSBI iz vanjskog izvora – članak u časopisu

Napomena uz sliku 10.

Na slici su vidljivi različiti podatci o uključenosti časopisa i rada objavljenog u njemu u citatnoj bazi WoSCC (ESCI), kao i u ostalim bibliografskim bazama podataka. Na desnoj strani pored tih podataka mogu se pronaći i podatci o zastupljenosti rada u drugim vanjskim izvorima, npr. na Google znalcu, Hrčku itd.

Pored navedenih bibliometrijskih analiza, CROSBI omogućava i uvid u altmetrijske pokazatelje.

Razlog za uvođenje altmetrijskih pokazatelja je posljednjih nekoliko godina sve izraženija komunikacija znanstvenika internetom, društvenim mrežama, blogovima te se otkrivaju novi kanali za diseminaciju i raspravu znanstvenog rada čime oni nadilaze tradicionalnu znanstvenu komunikaciju. Stoga se pojavljuje altmetrija kao nadopuna i proširenje postojećih pokazatelja znanstvenog rada i pruža širu sliku utjecaja rada i kroz takve oblike komunikacije (Briški, 2014: 190).

U 2021. godini uspostavljeni su temelji suradnje Instituta Ruđer Bošković s Ministarstvom znanosti i obrazovanja i Sveučilišnim računskim centrom Srce na implementaciji i održavanju **Informacijskog sustava znanosti Republike Hrvatske – CroRIS**. Informacijski sustavi koje je razvio i održavao Centar za znanstvene informacije IRB-a: CROSBI za znanstvene radove, POIROT za istraživačke projekte i Šestar za istraživačku opremu te mnogi drugi elementi na ovaj način se integriraju u jednu cjelinu i reimplementiraju kao zasebni moduli unutar objedinjavajućeg sustava CroRIS, a svi se podatci iz njih prebacuju u CroRIS.

O sustavu CroRIS

CroRIS je Informacijski sustav znanosti Republike Hrvatske, trenutno u aktivnom razvoju. Sustav se izgrađuje u sklopu strateškog projekta Znanstveno i tehnološki predviđanje.

Pouzdanost informacija

CroRIS će osigurati sveobuhvatne, cjelovite i točne informacije o svim elementima sustava znanosti u RH.

Otvorena znanost

CroRIS omogućava i promovira otvorenu znanost na način da omogućava vidljivost, transparentnost i javnu dostupnost istraživačkih projekata i ostvarenih rezultata, a time otvara i prostor za povezivanje sustava znanosti s gospodarstvom u RH i globalno.

Odlučivanje

Velikom količinom podataka koju će sadržavati, CroRIS postaje temelj za donošenje odluka vezanih uz znanost i istraživanja u RH na svim razinama.

- Upisnici MZO
- Osobni podaci
- Ustanove
- Izveštaji
- Osobni profil
- Projekti
- Publikacije
- Časopisi
- Patenti i proizvodi
- Oprema i usluge
- Događanja

Slika 12. Prikaz sučelja CroRis, <https://www.croris.hr/croris>

Putem platforme CroRIS čine se dostupnima sveobuhvatne, cjelovite i točne informacije o svim elementima sustava znanosti u Hrvatskoj. CroRIS je, prema njegovim tvorcima, zamišljen i da omogućava i promovira otvorenu znanost na način da omogućava vidljivost, transparentnost i javnu dostupnost istraživačkih projekata i ostvarenih rezultata, a time otvara i prostor za povezivanje sustava znanosti s gospodarstvom u RH i globalno.

2. Uloga hrvatskih digitalnih i akademskih arhiva i repozitorija u kontekstu otvorenog pristupa

Arhiviranje radova u institucijske i druge repozitorije omogućuje pristup velikom broju znanstvenih relevantnih časopisa i recenziranih radova, a radovi u otvorenom pristupu često mogu imati puno veći utjecaj negoli oni kojima se plaća pristup. (Macan, 2015)

2.1. Dabar i Repozitorij PravRi

U Hrvatskoj se inicijativa otvorenog pristupa na nacionalnoj razini temelji na stvaranju repozitorija pod nazivom **Digitalni akademski arhivi i repozitoriji – Dabar**. Cilj je bio kreirati sustav gotovog rješenja za vlastiti institucijski repozitorij u otvorenom pristupu na središnjoj platformi, koji je kompatibilan s *OpenAIRE* infrastrukturom i drugim relevantnim inicijativama (Macan, 2014). No, bez obzira na početnu zamisao, praksa pohrane radova u repozitorijima je različita: neki znanstvenici pohranjuju veliki broj svojih radova u otvorenom pristupu, neki nisu skloni objavi svojih radova u repozitorijima, neki institucijski repozitoriji pohranjuju samo jednu vrstu radova, a neki cjelokupnu znanstvenu publicistiku institucije. Tako, primjerice Pravni fakultet u Rijeci u sklopu svoga institucijskog repozitorija – **Repozitorij PravRi**, još od 2015. godine, kada je osnovan taj repozitorij, potiče objavljivanje cjelokupne znanstvene produkcije znanstvenog osoblja, ali se u njega i pohranjuju sve vrste ocjenskih radova. Trenutno je na njemu pohranjeno gotovo 2800 objekata, od čega je trećina u otvorenom pristupu.

Slika 13. Repozitorij Pravri, <https://repository.pravri.uniri.hr/>

2.2. Što je samoarhiviranje radova u repozitorije?

Sasvim je jasno da je pohranjivanje radova u repozitorije određene institucije moguće radom administratora i ostalih osoba ovlaštenih u tu svrhu. No, s obzirom na količinu radova i na činjenicu da svaki autor sam najbolje poznaje svoje radove, s vremenom se uvriježilo da repozitorije i društvene mreže, pune i sami autori.

Dakle, jedan od načina pohrane i povećanja vidljivosti vlastitoga rada je njegovo samoarhiviranje u institucijski repozitorij. Samoarhiviranje je „postupak autorova pohranjivanja digitalne inačice znanstvene literature na mreži“ (Vrkić, Stubičan Ladešić, 2017). Cilj je samoarhiviranja znanstveni rad učiniti vidljivijim, pristupačnijim, pretraživijim i korištenijim. Znanstveni radovi mogu biti samoarhivirani u repozitorij ili drugi elektronički arhiv, na autorovu osobna mrežna stranicu ili na akademskoj društvenoj mreži (Vrkić, Stubičan Ladešić, 2017). Nemali broj autora u želji da osigura što veći utjecaj svoga rada, pohranjuje ga na više takvih repozitorija ili društvenih mreža. To može biti vrlo zahtjevno, i u pogledu potrebnog vremena i potrebnih vještina, no može u konačnici biti i korisno jer će takav široko dostupan rad moguće doseći više čitatelja. S druge strane, bilo bi puno učinkovitije kada bi se dodatno poradilo na inteoperabilnosti navedenih baza podataka, a s ciljem lakšeg unosa rada u druge baze jednom kada je rad inicijalno unesen u jednu od njih.

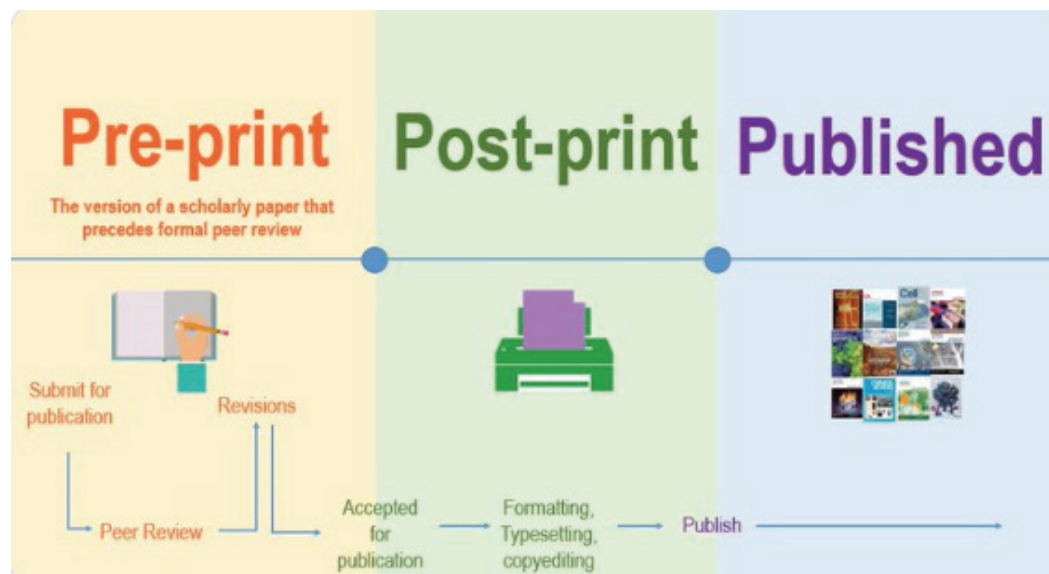
2.3. Koji se radovi pohranjuju u repozitorij?

Prema Uputama za provedbu Politike otvorene znanosti Sveučilišta u Rijeci iz 2022. godine, obveza pohrane radova u repozitorij, uz uporabu *Creative Commons* licencija, odnosi se na sljedeće publikacije:

- znanstvene i stručne radove,
- monografije i poglavlja u knjigama,
- zbornike radova znanstvenih i/ili stručnih skupova u organizaciji Sveučilišta ili njegovih sastavnica, udžbenike,
- referentna djela (stručne radove),
- završne, diplomske i doktorske radove koji nastaju na Sveučilištu ili njegovoj sastavnici,
- obrazovne sadržaje, te
- ostale materijale Sveučilišta i njegovih sastavnica.

2.4. Koje inačice radova se pohranjuju u repozitorij?

Znanstvenici mogu pohraniti u institucijski repozitorij **različite verzije svoga rada**, što će ovisiti o tome koje uvjete autoru nameće nakladnik u pogledu autorskog prava odnosno srodnih prava. Ako nije riječ o zatvorenom pristupu – u kojem slučaju je pohranjivanje na repozitoriju rijetko dopušteno, dopuštenost pohranjivanja može varirati od časopisa do časopisa odnosno od rada do rada. Rjeđe je autorima dopušteno pohraniti već objavlvenu inačicu rada, no katkad im je dopušteno pohraniti prihvaćene rukopise objavljenog rada ili autorski pretisak. Inačice rada koje se tako učine mrežno dostupnima nazivaju se zajedničkim imenom – engl. *e-prints*, a to mogu biti inačica rada prije recenzije (engl. *pre-print*), nakon recenzije (engl. *post-print*) ili završna objavljena inačica rada (Hebrang Grgić, 2016; Vrkić, Stubičan Ladešić, 2017).

Slika 14. Inačice rada

Izvor: <https://libguides.lib.hku.hk/preprint>

Napomena uz sliku 14.

Na slici su dane temeljne kategorije inačica rada. Dakle, ako je riječ o **inačici predanoj radi objave** (engl. *pre-print, submitted version*) riječ je o rukopisu ili pretisku koji je poslan uredništvu te uobičajeno slijedi recenzijski postupak. Naredni stadij uključuje **inačicu prihvaćenu za objavljivanje** (engl. *post-print, accepted version*). Na kraju dolazi na red i **nakladnikova inačica** (engl. *published version*), odnosno objavljena inačica rada, uobičajeno u .pdf formatu koji nakladnik dostavlja autoru kao njegov separat ili kao dio cijele publikacije.

Početna O repozitoriju Kontakt English

Pravri Repozitorij Pravnog fakulteta u Rijeci
PREGLEDAVANJE NAPREDNO PRETRAŽIVANJE POHRANJIVANJE

Pretraži ovaj repozitorij

dabar DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Pohrani

Dozvoljene akcije za pohranjivanje objekata

- > Preuzimanje podataka iz vanjskih baza
Baza
Hrčak - Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske
Odaberite bazu iz koje želite preuzeti podatke
Identifikator
Unesite službeni identifikator (ID) zapisa
PRONADI
- > Završni, diplomski i specijalistički radovi
Radovi nastali završetkom prediplomskog, diplomskog, poslijediplomskog specijalističkog ili poslijediplomskog stručnog studija
- > Umjetnički završni i diplomski radovi
Radovi nastali završetkom prediplomskog i diplomskog stručnog studija
- > Disertacije i znanstveni magistarski radovi
Radovi nastali završetkom poslijediplomskog doktorskog ili poslijediplomskog znanstvenog studija
- > Radovi objavljeni u časopisu
Znanstveni ili stručni radovi u procesu objave ili objavljeni u časopisu

POVEZNICE

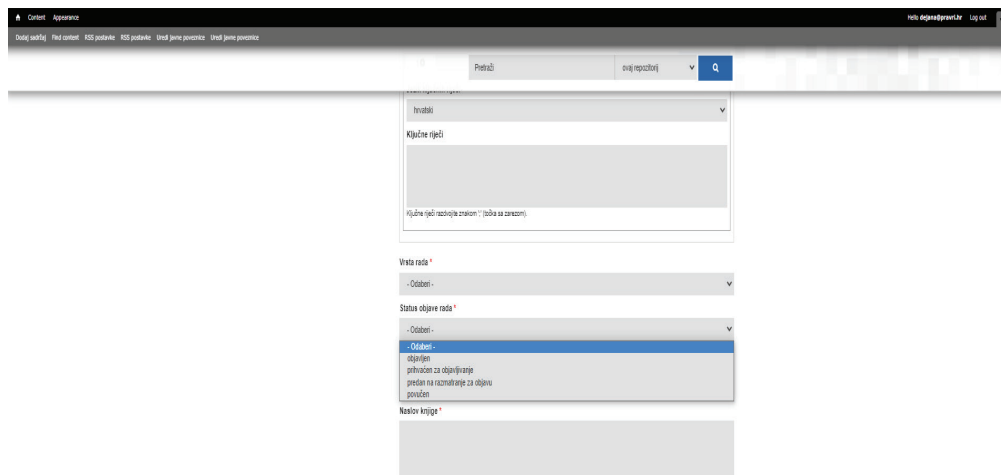
- Postavke repozitorija
- Izgled repozitorija
- Korisnici
- Pohraniteљи objekata
- Neaktivni objekti 0
- Zahjevi za pristup objektima 749
- Često postavljana pitanja
- Moji objekti 450
- Moje liste

Prijavljeni ste kao Dejana Golenko

ODJAVA

STATISTIKA

Slika 15. Pohrana rada u Repozitorij *Pravri* – načini pohrane

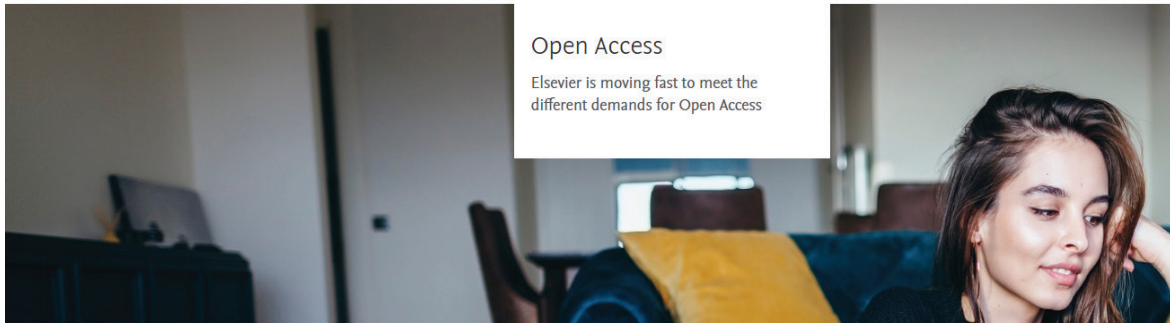
Slika 16. Pohrana rada u Repozitorij *Pravri* – odabir statusa objave rada

Napomena uz slike 15. i 16.

Na slikama su prikazani načini pohrane rada (npr. preuzimanje podataka iz vanjskih izvora, kao što su baze Hrčak ili CROSB) te odabir statusa objave rada pri pohrani rada na primjeru institucijskog Repozitorija *Pravri*.

Sve prethodno navedene inačice rada mogu biti pohranjene u institucijske ili tematske repozitorije, no donoseći odluku o tome pohraniti li i uz koja ograničenja treba voditi računa o autorskom pravu i srodnim pravima o čemu više u nastavku. **Prije pohrane rada autor mora utvrditi autorskopravni status svoga rada** odnosno u kojoj mjeri je nositelj autorskog prava u odnosu na rad i njegove inačice te nakladničkog prava u odnosu na izdanje toga rada autor odnosno nakladnik. Najpouzdaniji način da to učini je provjerom sadržaja ugovora s nakladnikom – nakladnički ugovor (engl. *publishing contract*), pri čemu valja imati na umu da nisu sva raspolaganja autorskim pravom i dopuštena te da ako je riječ o ugovoru s međunarodnim obilježjem postoje razlike među propisima u pojedinim državama čije je pravo mjerodavno (Kunda, 2016).

Osim u tekstu ugovora, neke informacije autor može pronaći i u općim uvjetima nakladnika koji su katkad objavljeni na njegovim mrežnim stranicama, iako se u pravilu nalaze u skraćenom informativnom obliku u vidu opisa politike izdavača (mogu se pretraživati, primjerice izbornik o časopisu, smjernice ili upute za autore, urednička politika, pravila u vezi s autorskim pravom i srodnim pravima, politika otvorenog pristupa i sl.). (Vidi i [Upute za provedbu Politike otvorene znanosti Sveučilišta u Rijeci](#), 2022.). Niže možete vidjeti politike otvorenog pristupa objavljene na mrežnim stranicama dvaju nakladnika, Elseviera i Springera.

Open access is an integral part of our commitment to a collaborative, inclusive and transparent world of research where authors, researchers and academic institutions can share knowledge and build on each other's work to advance outcomes.

I'm interested in ...

Publishing open access with Elsevier

Elsevier's open access agreements

Elsevier's open access policies

Slika 17. Politika otvorenoga pristupa nakladnika Elsevira (<https://www.elsevier.com/open-access>)

SpringerLink shop

Subjects
Services ▾
About Us

Publication Policies

At Springer Nature, we are committed to the goals of open research. We fully understand that access to your work is important to you and to the sponsors of your research.

Below you can find Springer Nature's open access (OA) policies for Springer's journals and books. Our publication policies help our authors achieve a high level of openness with their research and support them in meeting the open access (OA) requirements of their research funders and institutions.

For information on our publication policies such as self-archiving, re-use terms, funder compliance, and copyright transfer, please follow the links below or the navigation at the left.

- [Self-archiving policy](#)
- [AM Terms of Use](#)
- [Funder compliance](#)
- [Copyright and licensing](#)

Learn more about Springer Nature's open access policies

For additional open access policies related to publishing with Springer Nature, including CC licensing, retrospective open access and pricing adjustments; see our [journals](#) and [books](#)

Publication Policies

[Home](#) ←

[Self-archiving Policy](#)

[AM Terms of Use](#)

[Funder Compliance](#)

[Copyright and Licensing](#)

Open access

[Open Choice for journals](#)

[Open Access Books](#)

Publication Policies ←

[SpringerOpen journals](#)

[Transformative journals](#)

[Institutional Open Access Agreements](#)

[Open Access Funding and Support Service](#)

[Support and Contact](#)

Slika 18. Politika otvorenoga pristupa nakladnika Springerera (<https://www.springer.com/gp/open-access/publication-policies>)

Informacije o politici otvorenog pristupa pojedinog izdavača te dopuštenosti samoarhiviranja radova u digitalne repozitorije autori mogu pronaći i na portalu **Sherpa Romeo**. To je internetska platforma koja prikuplja i analizira pravila otvorenog pristupa raznih nakladnika iz cijelog svijeta i pruža sažetke nakladničkih pravila o autorskom pravu i srodnim pravima te arhiviranju radi otvorenog pristupa radovima koja se odnose na pojedine časopise. Niže je naveden primjer za jedan inozemni i jedan domaći časopis.

The American Journal of Comparative Law

Publication Information

Title	The American Journal of Comparative Law (English)
ISSNs	Print: 0002-919X Electronic: 2326-9197
URL	https://academic.oup.com/ajcl
Publishers	American Society of Comparative Law [Associate Organisation] Oxford University Press [Commercial Publisher]

Publisher Policy

Open Access pathways permitted by this journal's policy are listed below by article version. Click on a pathway for a more detailed view.

Published Version	✘ Not Permitted	+
Accepted Version	🕒 24m 📄 📄 Institutional Repository, Subject Repository, Institutional Website, +3	+
Submitted Version	🕒 None 📄 📄 Institutional Repository, Institutional Website, Author's Homepage, +1	+

For more information, please see the following links:

- [AJCL - author self-archiving policy](#)

Slika 19. Primjer provjere politike otvorenog pristupa časopisa *American Journal of Comparative Law* te dopuštenosti samoarhiviranja radova u digitalne repozitorije s pomoću informacija na platformi *Sherpa Romeo*

Sherpa Romeo

About Search TJ List Statistics Help Support Us Contact Admin

Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu

Publication Information

Title	Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu (Croatian)
ISSNs	Print: 0350-2058 Electronic: 1849-1154
URL	https://www.pravo.unizg.hr/zbornik
Publishers	University of Zagreb (University Publisher) Faculty of Law (Imprint)
DOAJ Listing	https://doaj.org/toc/0350-2058
Requires APC	No (Data provided by DOAJ)

Publisher Policy

Open Access pathways permitted by this journal's policy are listed below by article version. Click on a pathway for a more detailed view.

Published Version	🕒 None 📄 CC BY-NC-ND 📄 📄 HRCAK, Journal Website	+
Accepted Version	✘ Not Permitted	+
Submitted Version	✘ Not Permitted	+

For more information, please see the following links:

- [General info](#)

Record Information

Sherpa Romeo information is accurate to the best of our knowledge but should not be relied upon for legal advice.

[Suggest an update for this record](#)

Slika 20. Primjer provjere politike otvorenog pristupa časopisa *Zbornika Pravnog fakulteta u Zagrebu* te dopuštenosti samoarhiviranja radova u digitalne repozitorije uz pomoć informacija na platformi *Sherpa Romeo*

Napomena uz slike 19. i 20.

Na prvoj slici je prikazan primjer politike nakladnika *Oxford University Press* o samoarhiviranju i otvorenom pristupu radovima u časopisu *American Journal of Comparative Law*, objavljen na platformi *Sherpa Romeo*. Na drugoj je slici prikazan primjer politike nakladnika *Pravnog fakulteta u Zagrebu* o samoarhiviranju i otvorenom pristupu radovima u časopisu *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, objavljen na platformi *Sherpa Romeo*.

Pri istraživanju informacija o pravilima u pogledu otvorenog pristupa pojedinog nakladnika na njegovim mrežnim stanicama ili drugdje, treba biti na oprezu jer se te stranice često mijenjaju te je moguće da informacije na njima ne odgovaraju sadržaju nakladničkog ugovora koji su potpisali autor i nakladnik u odnosu na konkretni rad. Stoga je **uvijek potrebno postupiti sukladno nakladničkom ugovoru**, dok se u slučaju dvojbe uputno obratiti izravno nakladniku s upitom u pogledu dopuštenosti pohranjivanja određenog rada na određeni repozitorij i na određeni način.

Pri pohranjivanju rada na repozitorij, autori trebaju jasno naznačiti koje su sve radnje dopuštene u pogledu rada koji su pohranili na repozitorij i učinili dostupnim drugima, bilo stoga što je riječ o ograničenjima koja nameće nakladnik ili stoga što ograničenja želi postaviti sam autor. U tu svrhu pravnu napomenu može izraditi sam autor, no učestalo je praksa da je na repozitoriju omogućeno označavanje tih ograničenja kroz standardne odredbe poput onih sadržanih u Creative Commons licencijama.

2.5. Što su CC licencije i koju odabrati?

Važan aspekt otvorenog pristupa je ponovna uporaba publikacija. Pored osnovne funkcije otvorenog pristupa koja se sastoji u čitanju rada, pojedini korisnici imaju potrebu i širih zahvata. Prvenstveno valja imati na umu da su **standardizirane znanstvene potrebe za korištenjem tuđih radova već namirene samim odredbama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima** (NN, br. 111/21.), kao što je to primjerice citiranje, kritika ili osvrt, izrada zbirke namijenjene znanstvenom istraživanju te rudarenje teksta i podataka u svrhe znanstvenog istraživanja. Za ostale radnje koje zadiru u autorsko pravo ili srodna prava potrebno je imati dopuštenje.

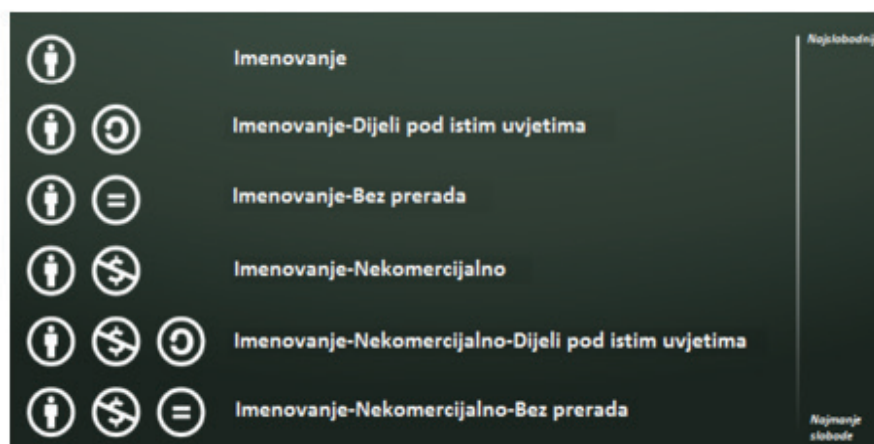
Kako bi bilo jasno što je trećim osobama dopušteno pri uporabi nekog rada odnosno rezultata istraživanja, uspostavljene su standardizirane korisničke licencije (naziv licencija ne odgovara hrvatskoj pravnoj autorskopravnoj terminologiji, no uvriježio se u svakodnevnom govoru nakon što je preuzet iz američke pravne prakse). Pri otvaranju pristupa radu, autor sam označava koji stupanj korištenja njegova djela dopušta, što može ovisiti ne samo o njegovim preferencijama, već i o nakladničkim uvjetima za otvoreni pristup (jer autor ne može dopustiti više prava no što ih sam ima u pogledu nekog rada), kao i o zahtjevima pojedinog repozitorija, ako postoje. U skladu s načelom otvorenog pristupa, najniža razina licencije obuhvaća dopuštenje autora na pristup radu bez plaćanja naknade.

U području znanosti i istraživanja najčešće se koriste standardizirane korisničke licencije **Creative Commons (CC)**. To je sustav licencija najčešće korištenih kod objave istraživačkih radova ili podataka u otvorenom pristupu (OA) ili otvorenom pristupu obrazovnim sadržajima (OER) zbog njihove razumljivosti, jednostavnosti korištenja, međunarodne prepoznatljivosti te poznavanja uslijed njihove sve veće zastupljenosti (SRCE, Creative Commons licence, <https://www.srce.unizg.hr/creative-commons>).

Na donjem popisu i na donjoj slici navedeno je svih šest vrsta CC licencija počevši od one koja postavlja najmanja do one koja postavlja najveća ograničenja:

- Imenovanje (CC BY)
- Imenovanje-Dijeli pod istim uvjetima (CC BY-SA)

- Imenovanje-Bez prerada (CC BY-ND)
- Imenovanje-Nekomercijalno (CC BY-NC)
- Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima (CC BY-NC-SA)
- Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada (CC BY-NC-ND)

Slika 21. Stupnjevanje ograničenja kroz pojedinu varijantu CC licencije

Izvor: SRCE, <https://www.srce.unizg.hr/creative-commons>

Više o CC licencijama dostupno je i na hrvatskom jeziku na njihovoj mrežnoj stranici: <https://creativecommons.org/licenses/?lang=hr>, a u odabiru odgovarajuće licencije može pomoći upitnik s nekoliko pitanja o uvjetima uporabe vašeg djela dostupan putem te iste poveznice.

Korištenje CC licencija za označavanje prava i obveza prilikom korištenja nekog rada daje korisnicima jasne upute na koji način postupati prilikom korištenja određenog rada te olakšava provedbu propisa u slučaju povrede. Istodobno, autor i dalje ima pravo posebnim ugovorom dopustiti pojedinoj osobi daljnja prava koja nadilaze ona navedene u CC licenciji.

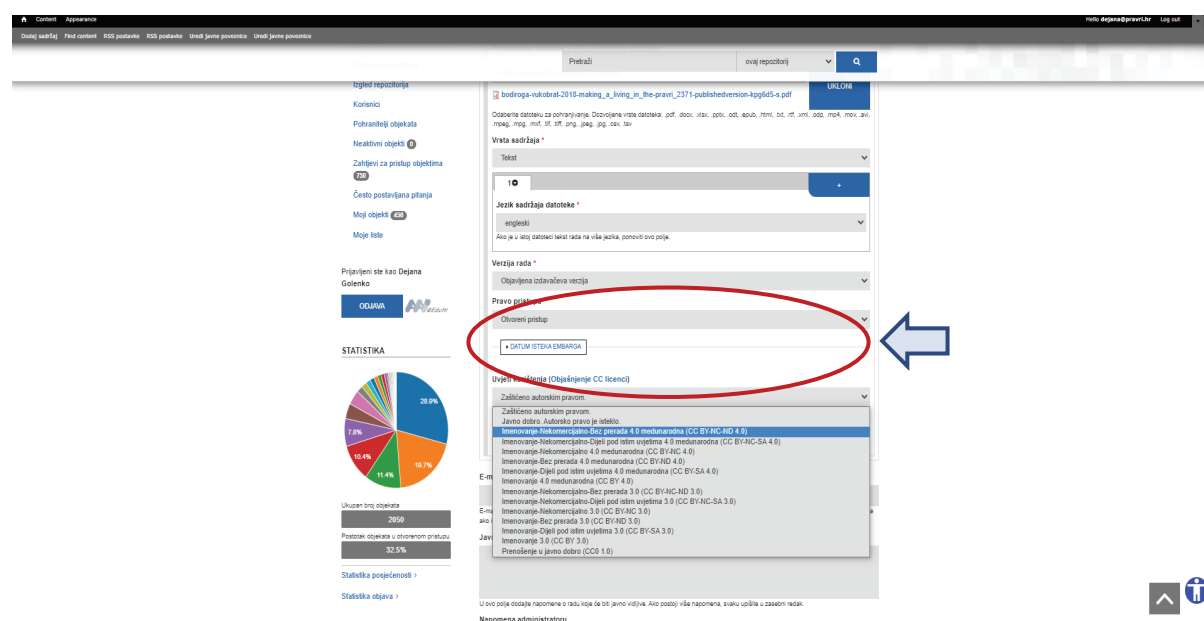
CREATIVE COMMONS LICENSES		COPY & PUBLISH	ATTRIBUTION REQUIRED	COMMERCIAL USE	MODIFY & ADAPT	CHANGE LICENSE
	PUBLIC DOMAIN	✓	✗	✓	✓	✓
	CC BY	✓	✓	✗	✓	✓
	CC BY-SA	✓	✓	✗	✓	✗
	CC BY-ND	✓	✓	✓	✗	✓
	CC BY-NC	✓	✓	✗	✓	✓
	CC BY-NC-SA	✓	✓	✗	✓	✗
	CC BY-NC-ND	✓	✓	✗	✗	✓

You can redistribute (copy, publish, display, communicate, etc.)	You have to attribute the original work	You can use the work commercially	You can modify and adapt the original work	You can choose license type for your adaptations of the work.

Tablica 2. Detaljan opis prava i obveza iz pojedine vrste CC licencija
Izvor: Foter (2015). How To Attribute Creative Commons Photos (CC BY-SA 3.0)

Napomena uz tablicu 2.

U ovoj tablici usporedno su prikazana prava i obveze korisnika radova koji su dostupni prema navedenim vrstama CC licencija. Uz to je na samom vrhu navedena i dodatna kategorija za radove koji su u javnoj domeni, što znači da njihovo korištenje nije ograničeno autorskim pravom ili srodnim pravom. No, treba biti na oprezu jer je upravo u toj kategoriji ujedno navedeno da nije obvezno imenovati autora. To je međutim ne mora biti tako u svim pravnim sustavima, a budući da su autorsko pravo i srodna prava teritorijalne naravi, uvijek treba voditi računa o hrvatskom pravu koje autoru priznaje moralno autorsko pravo da zauvijek bude imenovan autorom, čak i nakon što su ekonomska prava u pogledu autorskog djela prestala.

Slika 22. Odabir uvjeta korištenja rada prema CC licencijama pri pohrani u institucijski repozitorij na Dabru

3. Koliko je znanstvenicima poželjna i ostvariva objava rada u „dijamantnom“ časopisu?

Objava rada u časopisu s „dijamantnim“ ili „platinastim“ otvorenim pristupom omogućuje čitateljima, poglavito drugim znanstvenicima te svima koje to profesionalno ili privatno zanima, slobodan pristup znanstvenim informacijama i istraživanjima, kao i objavljivanje za autore, bez obveze plaćanja naknade troškova objave rada, koji u pojedinim komercijalnim časopisima u području društvenih znanosti iznose oko 1.000 eura, a mogu doseći i do 4.000 eura.

Stoga objava rada u „dijamantnim“ časopisima može znanstveniku i njegovoj ustanovi uštedjeti znatna sredstva, a koja može usmjeriti na druga istraživanja. No, postavlja se pitanje je li to oportuno s obzirom na druge interese znanstvenika: da njegov rad doista dostigne relevantnu publiku te da

znanstvenika njegov rad kvalificira u postupku vrednovanja njegove znanstvene kakvoće bilo radi napredovanja, prijave na projekt ili neke druge svrhe. U pogledu prvog pitanja važno je spomenuti da postoji veliki broj takvih časopisa koji ne samo da imaju tradiciju i uživaju ugled u akademskoj zajednici, već su brojni od njih zastupljeni u relevantnim citatnim bazama. Naime, **nemali je popis časopisa koji su indeksirani u navedenim citatnim bazama podataka priznatima prema Pravilniku** o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (NN, br. 28/17., 72/19., 21/21., 111/22., 119/22.) tako da se u njima objavljeni radovi vrednuju kao radovi kategorije a1 te mogu donijeti 1 ili 2 boda, ovisno o kvartilu u kojem se časopis nalazi. Zanimljivo je primijetiti da je glavnina, ako ne i svi nakladnici „dijamantnih“ časopisa iz polja pravo ustanove visokog obrazovanja što ne treba čuditi jer je „dijamantni“ pristup obilježen nekomercijalnošću pa se sredstva potrebna za objavu priskrbe iz javnih izvora financiranja, a značajnim su dijelom opstali kao rezultat entuzijazma i predanosti znanstvenika njihovom pozivu i osviještenosti znanstvenih ustanova o potrebi za ovim održivim načinom komunikacije znanstvenih rezultata i informacija općenito.

U nastavku su navedeni primjeri dva domaća i dva inozemna časopisa u režimu „platinastog“ ili „dijamantnog“ otvorenog pristupa koji su indeksirani u bazama podataka relevantnima za polje pravo prema Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja (NN, br. 28/17., 72/19., 21/21., 111/22., 119/22.). Izdvojene su baze Scopus, WoSCC (SSCI) i (ESCI) te HeinOnline, koje su na početku ukratko opisane i u vezi s kojima je dano obrazloženje izračuna bodova prema spomenutom Pravilniku. Podatak o svakom navedenom pravnom časopisu pruža uvid u trenutna zastupljenost časopisa u određenom kvartilu i bibliometrijski pokazatelj časopisa te sadrži poveznicu na mrežne stranice časopisa na kojima su razni podatci, uključujući upute za izradu i oblikovanje predaju rada te uredničku politiku časopisa.

SCOPUS

ŠTO JE Scopus?

Scopus je citatna baza podataka koja indeksira izvore iz cijeloga svijeta, a uključuje više od 70 milijuna zapisa za više od 23.700 recenziranih časopisa (od kojih je više od 4.000 u otvorenom pristupu), 300 *trade* časopisa iz gotovo svih područja znanosti, više od 600 nakladničkih cjelina, 8 milijuna konferencijskih radova te više od 1,4 milijarde citiranih referenci od 1970. U Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja navedena je kao jedna od najrelevantnijih baza u području društvenih znanosti.

Koliko bodova nosi objava rada u časopisu indeksiranom u bazi SCOPUS?

U Scopusu su časopisi s obzirom na znanstvenu disciplinu koju pokrivaju svrstani u različite predmetne kategorije. Svaka od tih kategorija ima četiri kvartila (Q1-Q4). Smještaj časopisa u pojedinom kvartilu ovisi o iznosu SJR-a, tj. izračunu broja citata časopisa u pojedinoj predmetnoj kategoriji.

Primijeni li se navedeno u kontekstu Pravilnika o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja, u kojem je u čl. 17. za društvene znanosti navedeno da se u znanstvene radove prve skupine (a1) ubrajaju radovi objavljeni u znanstvenim časopisima zastupljenim u bazama podataka WoSCC ili Scopus, **znanstveni rad objavljen u časopisu koji je indeksiran u bazi SCOPUS nosio bi 2 boda, ako je časopis svrstan u kvartil 1 ili 2 (Q1), a 1 bod ako je svrstan u kvartil 3 ili 4.**

WoSCC (SSCI)

ŠTO JE WoSCC (SSCI)?

Web of Science (WoS) platforma je kojom upravlja Clarivate Analytics i obuhvaća više od 33.000 indeksiranih časopisa te gotovo milijardu zapisa citiranih referenci, a uključuje članke, zbornike s konferencija, izvještaje, patente i drugo. Putem platforme WoS dostupne su različite citatne baze koje pokrivaju sva područja znanosti, a najvažnija od njih za područje društvenih znanosti, prema Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja je Social Science Citation Index (SSCI).

Koliko bodova nosi objava rada u časopisu indeksiranom u bazi WoSCC (SSCI)?

U WoSCC (SSCI) su časopisi s obzirom na znanstvenu disciplinu koju pokrivaju svrstani u različite predmetne kategorije. Svaka od tih predmetnih kategorija ima četiri kvartile (Q1-Q4). Smještaj časopisa u pojedinom kvartilu ovisi o iznosu čimbeniku odjeka (engl. *impact factoru* – IF), tj. izračunu broja citata časopisa u pojedinoj predmetnoj kategoriji.

Primijeni li se navedeno u kontekstu Pravilnika o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja, u kojem je u čl. 17. za društvene znanosti navedeno da se u znanstvene radove prve skupine (a1) ubrajaju radovi objavljeni u znanstvenim časopisima zastupljenim u bazama podataka WoSCC ili Scopus, **znanstveni rad objavljen u časopisu koji je indeksiran u bazi WoSCC nosio bi 2 boda, ako je časopis svrstan u kvartil 1 ili 2 (Q1), a 1 bod ako je svrstan u kvartil 3 ili 4.**

WoSCC (ESCI)

ŠTO JE WoSCC (ESCI)?

Putem prethodno opisane platforme WoS dostupne su, uz najvažniju citatnu bazu Social Science Citation Index (SSCI) i druge relevantne baze za područje društvenih znanosti prema Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja, a jedna od njih je Emerging Sources Citation Index (ESCI).

Koliko bodova nosi objava rada u časopisu indeksiranom u bazi WoSCC (ESCI)?

Glavna razlika između citatnih baza WoSCC (SSCI) i WoSCC (ESCI) je u tome što se za časopise koji su indeksirani u bazi ESCI ne izračunava faktor odjeka, dok se za časopise koji su indeksirani, npr. u WoSCC (SSCI) izračunava.

Stoga, prema Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja, smatra se da je **rad objavljen u časopisu koji je indeksiran u bazi WoSCC (ESCI), a kojem nije određen čimbenik odjeka (IF) i koji nije razvrstan u određeni kvartil, razvrstan u četvrti kvartil (Q4) pa predstavlja rad kategorije a1 u Q4 i boduje će 1 bodom.**

HeinOnline

ŠTO JE HeinOnline?

HeinOnline je američka pravna baza podataka cjelovitoga teksta koja obuhvaća više od 3000 relevantnih pravnih časopisa i drugih pravnih izvora, službenih dokumenata, zakonodavstvo i sudsku praksu SAD-a i drugih država svijeta.

Koliko bodova nosi objava rada u časopisu indeksiranom u bazi HeinOnline?

U Pravilniku o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja, navedeni su posebni uvjeti za izbor u znanstvenom polju pravo, u kojima se navodi u čl. 19. da se u tom znanstvenom polju **u radove prve kategorije (a1) ubrajaju i radovi objavljeni u znanstvenim časopisima zastupljenim u bazi HeinOnline, ako nisu povoljnije razvrstani u bazama WoSCC ili Scopus, te se razvrstavaju i boduju kao radovi četvrtog kvartila (Q4).**

Naslov časopisa	Baza i indeksiranost (Q1-Q4) te IF časopisa	Broj bodova za rad prema <i>Pravilniku</i>	URL časopisa
Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu	SCOPUS, Q3	1	https://hrcak.srce.hr/zbornik-pfz
University of Bologna Law Review	WoSCC (SSCI), Q3	1	http://bolognalawreview.unibo.it/
Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci	WoSCC (ESCI)	1	http://pravri.uniri.hr/en/scientific-research/collected-papers.html
Tilburg Law Review	HeinOnline	1	https://tilburglawreview.com/

Tablica 3. Primjeri časopisa s „dijamantnim“ otvorenim pristupom u polju pravo

Literatura

Barić, H., Baždarić, K., Glasnović, A., and Srećko Gajović, S. (2017). "Why scholarly publishing might be a bubble", *Croatian Medical Journal* 58, 1–3. DOI: <https://doi.org/10.3325/cmj.2017.58.1>

Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities (2003). <https://openaccess.mpg.de/Berlin-Declaration>

Briški, M. (2014). Altmetrija – novi pokazatelji utjecaja znanstvene djelatnosti. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 57 (4), 189-198. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/142317>

Budapest Open Access Initiative (2002). <https://www.budapestopenaccessinitiative.org/read/>

Celjak *et al.*, Istraživački podaci – što s njima? Priručnik o upravljanju istraživačkim podacima (2020). Last modification: February 15, 2023. <https://repozitorij.srce.unizg.hr/islandora/object/srce%3A327/datastream/FILE0/view>

Cerejo, Clarinda (2013). „How to make your paper more accessible through self-archiving”, *Editage insights* Nov 04. DOI: <https://doi.org/10.34193/EI-A-6374>

Creative Commons licencije. <https://creativecommons.org/licenses/?lang=hr>

CroRIS (2023). <https://www.croris.hr/croris>

David, P. A. (2008). The Historical Origins of 'Open Science': An Essay on Patronage, Reputation and Common Agency Contracting in the Scientific Revolution (January 30, 2013). *Capitalism and Society* 3, 2, 5, <https://ssrn.com/abstract=2209188>

Deklaracija Sveučilišta u Rijeci „Europska otvorena znanost“ (2019). https://svkri.uniri.hr/images/Deklaracija_Europska_otvorena_znanost.pdf

European Commission – Open Access (2020). https://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/cross-cutting-issues/open-access-data-management/open-access_en.htm

Hebrang Grgić, I. (2016). *Časopisi i znanstvena komunikacija*. Zagreb: Naklada Ljevak

Hrvatska deklaracija o otvorenom pristupu (2012). Last modification: February 15, 2023. https://www.srce.unizg.hr/files/srce/docs/otvoreni-pristup/hrvatska_deklaracija_o_otvorenom_pristupu.pdf

Hrvatska znanstvena bibliografija (CROSBİ). <https://www.bib.irb.hr/>

Informacijski sustav znanosti CroRIS. <https://50.srce.hr/croris.html>

Institucijski repozitorij PravRi. <https://repository.pravri.uniri.hr/>

Kunda, I. (2016.). Law applicable to intellectual property rights in the European Union, *Korea Private International Law Journal*, 22(2), 451-472. <https://www.bib.irb.hr/866333>

Macan, B. (2014). Iz naših knjižnica. *FULIR – Repozitorij cjelovitih tekstova Instituta Ruđer Bošković. Kemija u industriji*, 63 (7-8), 269-276. <https://doi.org/10.15255/KUI.2013.011>

Macan, B. (2017). Važnost obveza samoarhiviranja radova u otvorenom pristupu za uspješnost digitalnih repozitorija. U: 14. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica – Knjižnične zbirke i usluge; knjižnice i istraživački podatci; pozicioniranje knjižnica i knjižničara. Lovran, Hrvatska, 13.-16.05.2015. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 154-168.

Plan S. <https://www.coalition-s.org/>

Politika otvorenoga pristupa izdavača Elsevir. <https://www.elsevier.com/open-access>

Politika otvorenoga pristupa Springer. <https://www.springer.com/gp/open-access/publication-policies>

Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja. NN, br. 28/17., 72/19., 21/21., 111/22., 119/22.

Primjer razlikovanja zlatnog i zelenog puta časopisa u otvorenom pristupu. Last modification: February 15, 2023. <https://www.mysciencework.com/omniscience/back-basics-open-access-oa>

Sherpa/RoMeo portal. Last modification: February 14, 2023. <https://v2.sherpa.ac.uk/romeo/>

SRCE, Creative Commons licence. <https://www.srce.unizg.hr/creative-commons>

Strategija razvoja Pravnog fakulteta u Rijeci 2021.-2025. <https://www.pravri.uniri.hr/files/Dokumenti/Strategija-PRAVRI-2021-2025.pdf>

Strategija Sveučilišta u Rijeci 2021.-2025. https://uniri.hr/wp-content/uploads/2021/04/Strategija_Sveucilista_u_Rijeci_2021.-2025.pdf

Upute za provedbu Politike otvorene znanosti Sveučilišta (2022). Last modification: March 15, 2021. https://pravri.uniri.hr/files/Dokumenti/Pravilnici/Upute_%20Politika.pdf

Vrkić, I., Hebrang Grgić, I., Stojanovski, J. i Baždarić, K. (2020). Razlike u otvorenosti i dijeljenju znanstvenih radova na Sveučilištu u Rijeci. *Bosniaca*, 25 (25), 198-215. <https://doi.org/10.37083/bosn.2020.25.198>

Vrkić, I. i Stubičan Ladešić, G. (2017). Samoarhiviranje znanstvenih radova na akademskim društvenim mrežama: analiza mogućnosti. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 60 (2-3), 137-151. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/195871>

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima. NN, br. 111/21.

VODIČ ZA
OBJAVLJIVANJE
RADOVA U
EUROPSKOM
ISTRAŽIVAČKOM
PROSTORU
otvoreni pristup

Ivana Kunda
Dejana Golenko

